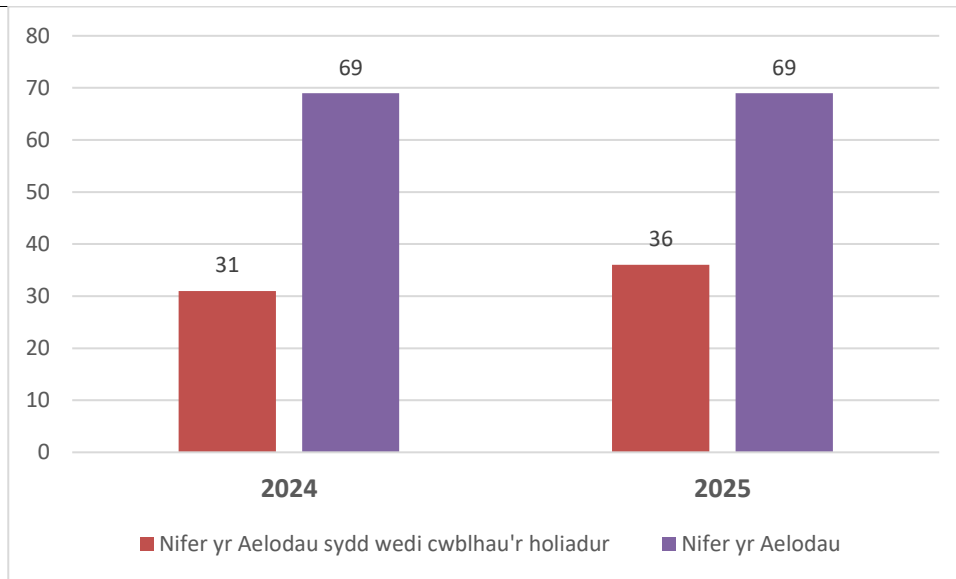

Dyddiad y cyfarfod :	18 Chwefror 2025
Pwnc	Cefnogaeth i Gynghorwyr
Argymhelliad	Gofynnir i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth nodi'r sylwadau a derbyn yr adroddiad.
Swyddog Cyswllt:	Sioned Mai Jones, Arweinydd Tîm Democratiaeth (dros dro)

Beth yw'r cefndir ac ystyriaethau perthnasol?

1. Pwrpas y Tîm Democratiaeth yw darparu cefnogaeth lawn i Gynghorwyr, drwy gefnogi'r gyfundrefn bwyllgorau a bod ar gael i gynorthwyo Cyngorwyr y Sir. Er mwyn sicrhau fod y gefnogaeth sy'n cael ei ddarparu yn cwrdd ag anghenion Cyngorwyr rydym yn holi barn yn gyson.
2. Rydym yn adrodd ar ein perfformiad i'r Aelod Cabinet fel rhan o drefniadau herio perfformiad yr Adran Gwasanaethau Corfforaethol; ond credwn fod rôl i aelodau'r Pwyllgor hwn dderbyn diweddariad o berfformiad a chael cyfle i leisio barn ar waith y tîm.
3. Mae'r Tîm Democratiaeth yn awyddus i fod yn gwella'r gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu felly anfonwyd holiadur bodlonrwydd i'r Cyngorwyr ar ddechrau mis Rhagfyr, 2024. Roedd yr holiadur yn gofyn am adborth ar y gwasanaeth sy'n cael ei gynnig gan y Tîm Democratiaeth o fewn y Gwasanaeth Democratiaeth ac laith.
4. Holwyd y Cyngorwyr am eu bodlonrwydd gyda gwaith y Tîm Democratiaeth yn ogystal â thri chwestiwn pellach:
 - *Nodwch unrhyw sylwadau am eich bodlonrwydd efo'r gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu gan y Tîm Democratiaeth*
 - *Oes yna unrhyw ddatblygiadau neu newidiadau y gall y Tîm Democratiaeth eu gwneud i'ch cefnogi ymhellach yn eich rôl?*
 - *Oes yna unrhyw sylwadau pellach yr hoffech eu gwneud?*
5. Derbyniwyd 36 o ymatebion, oedd yn gynnydd ar y 31 o ymatebion a dderbyniwyd llynedd, gydag amryw o sylwadau gan Gyngorwyr am eu barn am wasanaeth y Tîm Democratiaeth.

6. Nododd **97%** fod y gwasanaeth yn “dda iawn” neu’n “dda” gydag un yn nodi ei fod yn “dderbyniol”. Nid oedd sylw pellach wedi ei ddarparu gan yr unigolyn oedd wedi nodi fod y gwasanaeth yn “dderbyniol”. Mewn cymhariaeth, nododd **91%** fod y gwasanaeth yn ‘dda iawn’ neu’n ‘dda’ y llynedd, gydag 1 wedi nodi ei fod yn ‘dderbyniol’ a 2 heb ateb y cwestiwn.

7. Roedd rhai o’r sylwadau a dderbyniwyd yn cynnwys:

“Rydym yn ffodus fel cynghorwyr yng Ngwynedd gan fod y gwasanaeth gan y tîm democrataidd yn effeithlon a chyfeillgar iawn.”

“Pob tro yn barod iawn i helpu gydag unrhyw ymholiad”

“Y tîm yn wych am ddarparu dogfennaeth pwyllgorau mewn da bryd”

“Criw clên, cyfeillgar i gyd”

“yr holl staff democratiaeth bob amser pen arall y ffôn ac yn ymateb i e-byst yn ddiymdroi. Trefniadau cyfarfodydd Zoom a Teams gan y tîm yn hynod effeithiol. Trefniadau TG a chyfieithu yn rhwydd hefyd. Diolch yn fawr eto lenni.”

8. Mewn ymateb i’r cwestiwn oedd yn holi os oedd yna unrhyw ddatblygiadau neu newidiadau y gall y tîm eu gwneud i gefnogi Cynghorwyr ymhellach yn eu rôl nododd y mwyafrif nad oedd angen unrhyw ddatblygiad na newidiadau. Derbyniwyd dymuniad i dderbyn copi papur o raglenni pob Pwyllgor ond yn anffodus mae hyn yn groes i’r penderfyniad i fynd yn ddi-bapur (heblaw am eithriadau). Roedd hyn yn dilyn penderfyniad y Cyngor Llawn er mwyn gwireddu arbedion ariannol drwy leihau costau argraffu a phostio.

9. Cymerwn y cyfle i’ch atgoffa bod Cynghorwyr sydd â phroblemau golwg yn derbyn copïau papur o Raglenni Pwyllgorau neu unrhyw ddogfennau perthnasol eraill os yw’r Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth wedi derbyn cais priodol ac wedi awdurdodi hynny.

-
10. Derbyniwyd diolch a chydabyddiaeth am waith da staff y tîm wrth ddarparu cymorth i Gynghorwyr sydd â phroblemau efo eu golwg. Amlygwyd fod y tîm yn agored i helpu Cynghorwyr sydd efo unrhyw anghenion ac yn hyblyg wrth wneud addasiadau. Cynghorir unrhyw un sydd angen cymorth pellach i gysylltu efo'r tîm.
 11. Ymhlith yr ymatebion nododd un Cynghorydd y "*byddai'n fanteisiol i gael rhestr o beth allwch chi wneud i'n helpu ni*". Ystyriwyd llunio poster neu ganllaw i ymateb i'r cais, fodd bynnag, mae'n anodd creu rhestr gyflawn o'r gwasanaeth rydym ni fel tîm a'r Cynorthwywyr Gwleidyddol yn ei gynnis. Awgrymir i unrhyw un gysylltu i gael sgwrs am y cymorth sydd ar gael. Byddwn yn anfon nodyn i'r Cynghorwyr yn cadarnhau enwau swyddogion y tîm Democratiaeth gan fod dipyn o newidiadau staffio wedi bod yn ddiweddar.
 12. Derbyniwyd sylwadau gan Gynghorwyr yn datgan eu bod yn dymuno derbyn gwybodaeth cyn iddynt ddarllen amdano yn y papurau newydd. Atgoffir Cynghorwyr bod llawer iawn o wybodaeth fesul ardal yn cael ei rannu trwy'r bwletin gwybodaeth wythnosol ac ar gael ar y Mewnrwyd Aelodau. Yn ogystal byddwn yn ceisio cyfarch y sylw yma dros y flwyddyn i ddod drwy ddatblygu'n trefniadau briffio gan geisio sicrhau bod dyddiad pob mis wedi ei bennu ar gyfer sesiynau briffio i Gynghorwyr. Bydd y dyddiadau yn cael eu nodi yn y Calendr Pwyllgorau 2025/26 fel bod y Cynghorwyr yn ymwybodol ohonynt. Yn ogystal byddwn yn rhannu'r sylw gyda'r Cyfarwyddwr Corfforaethol er mwyn iddo rannu'r pryder efo'r Penaethiaid gan eu hatgoffa i geisio sicrhau bod Cynghorwyr, yn benodol aelodau lleol, yn cael eu diweddarau yn amserol pe byddai mater sy'n derbyn sylw gan y wasg yn eu ward.
 13. Mynegwyd sylw ei bod yn cymryd amser i Gynghorwyr newydd ddod i ddeall y trefniadau, fodd bynnag bod y gwasanaeth yn un cefnogol iawn yng Nghyngor Gwynedd. Hoffem eich atgoffa bod y tîm ar gael i'ch cynorthwyo mewn unrhyw fodd, gan gydnabod ei bod yn cymryd amser i Gynghorwyr newydd setlo i'w rôl. Rydym hefyd yn ddiolchgar o'r arweiniad a'r gefnogaeth sy'n cael ei ddarparu i Gynghorwyr newydd o fewn y grwpiau gwleidyddol, gyda Rheolwr y Gwasanaeth Democratiaeth ac Iaith yn cynnal sgysiau rheolaidd efo'r Cynorthwywyr Gwleidyddol er mwyn sicrhau fod y gefnogaeth briodol mewn lle.
 14. Ni dderbyniwyd sylwadau negyddol nac awgrymiadau pellach.
 15. Er hyn rydym yn cydnabod bod rôl Cynghorwyr yn un heriol a hoffwn atgoffa Cynghorwyr am y gefnogaeth sydd ar gael o fewn y Cyngor ar gyfer materion iechyd meddwl a lles. Mae llawer o wybodaeth am yr hyn sydd ar gael i'w weld ar y Fewnrwyd Aelodau, dan y deilsen "Edrych ar ôl dy hun."
 16. Mae'r tîm Democratiaeth yn gweithio'n agos efo'r uned Dysgu a Datblygu ac wedi cynnal sesiynau ar y cyd ym mis Ionawr er mwyn hybu'r defnydd o'r Fewnrwyd Aelodau i Gynghorwyr ac i amlygu'r newidiadau diweddar

sydd wedi ei gwneud i'r safle. Mae'r gwaith yma yn datblygu'n barhaus gydag eich cefnogaeth.

17. Rydym hefyd yn ceisio lleihau'r gofyn ar Gynghorwyr drwy waith y grŵp ffiltro, gydag ymgais yma i reoli'r nifer o geisiadau hyfforddiant, sesiynau briffio neu wybodaeth sy'n cyrraedd y Cynghorwyr.

18. Yn ychwanegol i'r holiadur bodlonrwydd electroneg sy'n cael ei yrru at Gynghorwyr unwaith y flwyddyn, byddwn yn ceisio ail afael yn ein trefniadau i gynnal sgwrs un i un gyda 2 neu 3 Cynghorydd bob mis er mwyn trafod y gefnogaeth sy'n cael ei gynnig a chael gwell dealltwriaeth o'r rhwystrau i Gynghorwyr.

19. Tra'n adrodd uchod ar y sylwadau sydd wedi derbyn gennych chi fel Cynghorwyr, mae'n bwysig cofio fod y tîm yn darparu gwasanaeth i'r cyhoedd a chyrrff allanol hefyd. Mae nifer o aelodau'r cyhoedd yn cymryd rhan mewn pwyllgorau e.e. Pwyllgor Trwyddedu, a nifer yn gwrando ar y gweddarllediadau neu'n gofyn am fynediad i wrando ar ein pwyllgorau rhithiol. Rydym wedi derbyn nifer o sylwadau'n ddiweddar yn diolch i aelodau'r tîm am yr arweiniad clir a'r paratodau trylwyr er mwyn galluogi'r pwyllgorau i redeg yn effeithlon.

Argymhelliad

20. Gofynnir i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth nodi'r sylwadau a derbyn yr adroddiad.